

Budget och verksamhetsplanering 2024, Plan 2025-2027 Vård- och omsorgsnämnden

2 (12)

Innehållsförteckning

1	Verksamhetsområde	3
2	Planeringsförutsättningar.....	3
2.1	Verksamhetsförändringar 2024-2027	4
3	Nämndens mål och styrtal	5
3.1	Nämndens mål	5
3.2	Uppdrag	7
4	Ekonomisk planering.....	8
4.1	Resultaträkning.....	8
4.2	Driftbudget.....	8
4.3	Investeringsbudget.....	8
5	Nyckeltal	10
5.1	Särskilt boende	10
5.2	Hemtjänst.....	10
5.3	Produktion Närvårdsenheten	11

3 (12)

1 Verksamhetsområde

I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som Kommunfullmäktige anger, ansvarar Vård- och omsorgsnämnden för utförandet inom ramen för kommunens socialtjänst samt hemsjukvård enligt:

- Socialtjänstlag (SoL)
- Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Hälso- och sjukvårdslag (HSL)
- samt övrig för verksamheten reglerad lagstiftning och de uppgifter i övrigt som enligt lag ankommer på socialnämnd och som inte särskilt anförtrots annan nämnd i kommunen

2 Planeringsförutsättningar

Ökande andel äldre

I likhet med många andra länder blir Sveriges befolkning allt äldre. Särskilt gruppen 80 år och äldre kommer att öka väsentligt under de kommande åren vilket är en konsekvens av de stora barnkullarna i slutet av 1940-talet. Andelen personer i yrkesverksam ålder minskar samtidigt vilket innebär att färre personer ska finansiera välfärdssystemen. I vår kommun pekar prognoser mot att andelen äldre kommer att överstiga andelen yngre kring år 2025. Åldersfördelningen skiljer sig något åt mellan orterna i kommunen. Det är framför allt Öregrund som har en högre andel äldre invånare vilket kan bero på att många äldre flyttar ut till sitt fritidsboende. Den förväntade medellivslängden är knappt 85 år för kvinnor och drygt 81 år för män. Antalet personer som är 65 år eller äldre beräknas öka från nuvarande ca 6 400 personer till ca 6 800 personer fram till år 2026. Om 10 år, år 2032, beräknas antalet ha ökat med ytterligare ca 550 personer och uppgå till ca 7 300 personer. Sammantaget beräknas antalet personer 65 år eller äldre öka med nära 950 personer vilket motsvarar en ökning på ca 14% under den kommande tioårsperioden. En motsvarande ökning i åldersgruppen har vi också haft under de senaste tio åren, från år 2012 till år 2022. Andel av befolkningen som är 80 år eller äldre ökar från 7% år 2022 till 11% år 2032. I absoluta tal innebär det från ca 1600 personer till ca 2600 personer vilket innebär att hela ökningen i antalet personer i åldersgruppen 65 år och äldre sker i åldersgruppen 80 år och äldre. Det här är den stora skillnaden mellan den tioårsperiod vi har bakom oss och den vi har framför oss. Med ökad ålder följer ett ökat behov av vård- och omsorgsinsatser.

Kompetensförsörjning

Omsorgssektorn lider redan idag brist inom vissa kompetenser och situationen kommer kontinuerligt att försvåras i takt med att andelen äldre ökar i kommunen och med det efterfrågan på kommunens välfärdstjänster. Nämnden kommer att behöva arbeta intensivt för att behålla och nyrekrytera sjuksköterskor, arbetsterapeuter, undersköterskor och övrig omsorgspersonal. De resurser som finns tillgängliga måste användas mer effektivt samtidigt som arbetet med att skapa en god arbetsmiljö på sikt kan sänka såväl personalomsättning som sjuktal.

4 (12)

Samverkan

Välfärdsuppdraget har vidgats och förändrats, vilket ställer andra krav på kommunen att kunna ta emot patienter utifrån patientens olika, ibland mer komplexa, behov. Att arbeta med samma individer, men i olika faser av vårdkedjan, ställer nya krav på samverkan mellan kommunen och Region Uppsala. En viktig förutsättning för samverkan är att det finns ett tydligt gemensamt mål och tillitsfullt samarbete på samtliga organisatoriska nivåer. Region Uppsala och kommunerna har en avtalad samverkan inom ramen för "Effektiv och nära vård", ENV 2030. Denna samverkan påverkar nämndens verksamhetsområden på genom förändring och utveckling av organisering och arbetssätt. Satsningen innebär att flytta resurser och ansvar från slutenvård till primärvård, vilket ställer nya krav på arbetet med stöd i hemmet. Verksamheter som påverkas är bland annat hemtjänst, hjälpmedel, korttidsplatser och hemsjukvård i ordinärt boende.

2.1 Verksamhetsförändringar 2024-2027

Nämnden står inför stora verksamhetsmässiga och ekonomiska utmaningar utifrån volymökningar, ökade kvalitetskrav samt förändrade och ökande vårdbehov. Med anledning av ovanstående kan ytterligare, ännu oplanerade organisations- och verksamhetsförändringar behöva genomföras.

Under 2023 har flera verksamhetsförändringar genomförts för att effektivisera verksamheten och för att möta brukargruppens behov. Bland annat genomförs en större omorganisation inom hemtjänsten, där hemtjänstområden görs om och mindre, i syfte att ge gynnsammare förutsättningar till god ledning, styrning och optimering. En fortsatt översyn av hemtjänstområdena kan innebära justeringar även i områdesindelningen på västra sidan (Gimo, Alunda, Österbybruk). Samtidigt arbetar sektorn aktivt med uppdraget att minska antalet olika medarbetare inom hemtjänsten som en brukare träffar under en 14-dagarsperiod. Detta arbete fortgår under 2024. Utöver detta fortgår arbetet med anpassning till den lagförändring som trädde i kraft 1 juli 2023, som ger att fast omsorgskontakt måste vara undersköterska.

Evakuering pågår av särskilda boendeplatser från Edsvägen till Vårdcentrum under tiden de felaktigt konstruerade golven på Edsvägen åtgärdas. Evakueringen påbörjas enligt plan hösten 2023 med viss inverkan på antalet SÄBO-platser. Under 2024 beräknas arbetet på Edsvägen vara klart så de som är evakuerade till Vårdcentrum har flyttat tillbaka till Edsvägen.

Inom verksamhet LSS/HSL pågår en genomlysning av samtliga enheter, med fokus på kvalitet, rutiner, dokumentation, bemanning med mera. Resultatet av genomlysningarna kan resultera i verksamhetsförändringar kommande år, men vad och i vilken utsträckning är inte identifierat och beslutat vid upprättande av Budget och verksamhetsplan. Brukarna på gruppboenden Abborren är långsiktigt men inte permanent lokaliserade i lokaler på Östhammars Vårdcentrum. En permanent lösning behöver ses över under perioden.

Under 2024 påbörjas implementering av ett nytt verksamhetssystem, om upphandlingen

5 (12)

som genomförs under hösten 2023 resulterar i ny leverantör och nytt system. Implementeringen kommer, i olika utsträckning, ta såväl ekonomiska- som personella resurser i anspråk inom samtliga av nämndens verksamhetsområden. Detta behöver beaktas i arbetet med detaljbudget.

3 Nämndens mål och styrtal

3.1 Nämndens mål

3.1.1 Verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning

3.1.1.1 Budgetföljsamhet

Att upprätthålla budgetföljsamhet är viktigt för att hålla kommunens ekonomi på en sund grund och för att säkerställa att resurserna används på ett effektivt sätt. För att uppnå detta mål kommer avvikelser mellan budget och faktiskt utfall att mätas varannan månad. Genom att övervaka avvikelserna kan eventuella problem eller utmaningar identifieras och åtgärdas i tid. Resultaten av mätningarna ska rapporteras till Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige för att säkerställa en hög budgetföljsamhet.

Budgetföljsamhet uppnås vid en maximal budgetavvikelse om +/- 1%.

3.1.1.2 Trivas och må bra på jobbet

Detta mål är viktigt för att skapa en hälsosam och trivsamt arbetsmiljö för kommunens anställda. Genom att minska sjukfrånvaron och öka trivselen på arbetsplatsen kan man också öka produktiviteten och effektiviteten i verksamheterna. Detta mål kommer att mätas genom både sjukfrånvaro och en enkätundersökning om trivsel och arbetsmiljö för att ge en heltäckande bild av situationen. Resultaten av dessa mätningar kommer att rapporteras till Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige för att åtgärder ska kunna vidtas vid behov.

Måluppfyllelse kommer primärt att baseras på utfall av OSA-enkät men även delmålsutfall, genomförda aktiviteter samt övrig kvalitativ bedömning.

3.1.1.3 Ett ökat förebyggande arbete

Andelen 80+ som inte är i behov av en biståndsbedömd insats ska öka genom förebyggande insatser.

Styrtal	Måltal 2024
Andelen 80+ som inte är i behov av en biståndsbedömd insats ska öka genom förebyggande insatser	

6 (12)

3.1.2 Övriga nämndmål

3.1.2.1 Upplevelsen av trygghet

De som lever, verkar och vistas i kommunen har behov av trygghet i sin vardag. Invånarna möter kommunen och de kommunala verksamheterna på en rad sätt. Samtliga kommunala verksamheter ska verka för att inge trygghet och förtroende i mötet med invånarna.

Måluppfyllelse kommer att baseras på resultat av trygghetsmått i brukarundersökningar inom äldre- och LSS, delmålsutfall, genomförda aktiviteter och övrig kvalitativ bedömning.

3.1.2.2 Nöjda kommuninvånare

Invånarnas samlade upplevelse av kommunens verksamhet ska förbättras. Kommunen uppnår detta genom att löpande utveckla kvaliteten på den kommunala servicen och bemötandet.

Måluppfyllelse kommer att baseras på delmålsutfall, genomförda aktiviteter, helhetsbedömning i brukarenkät för hemtjänst och särskilt boende samt övrig kvalitativ bedömning.

3.1.2.3 Ökad personalkontinuitet

Minska antalet olika medarbetare inom omsorgen en brukare träffar under en 14-dagarsperiod.

Styrtal	Måltal 2024
Minska antalet olika medarbetare inom omsorgen en brukare träffar under en 14-dagarsperiod.	

7 (12)

3.2 Uppdrag

Uppdrag	Beskrivning
Utbildning vid behov i det svenska språket	Det är av stor betydelse att vårdpersonal håller en god kommunikation med äldre och funktionsnedsatta i behov av vård och omsorg. För att vården och omsorgen ska vara trygg och hålla god kvalitet är det en nödvändighet att språkförbistringar mellan personal, äldre och funktionsnedsatta minimeras. Nämnden ges därför i uppdrag att minska språkbrister inom omsorgen.
Åtgärdsplan för stärkt ekonomi	I det bekymmersamma ekonomiska läge som råder där förutsättningarna inför kommande planperiod är mer oklara än på många år är det nödvändigt med god planering och styrning från de nämnder som ansvarar för välfärdsuppdraget. Vård- och omsorgsnämnden ges därför i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan för att stärka ekonomin under 2024 och resterande del av planperioden.
Säkerställa kompetensförsörjningen	Nämnden ges i uppdrag att säkerställa kompetensförsörjningen genom att utöka rätt kompetens inom verksamheten.

8 (12)

4 Ekonomisk planering

Vård- och omsorgsnämnden är en ny nämnd för året, varför inga jämförelsetal för 2022 finns att rapportera.

För 2024 är Vård- och omsorgsnämnden tilldelad en rambudget om 153 mnkr, vilket överstiger 2023 års prognostiserade utfall med 7,3 mnkr. I budgeten har hänsyn tagits till generella effektiviseringar, demografiska förändringar samt intäkts- och kostnadsuppräknings. Lönebudgeten har för 2024 räknats upp med 4,4 %. Övriga kostnader och intäkter har räknats upp med 2,8 % efter PKV (prisindex för kommunal verksamhet) per april 2023.

4.1 Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter (+)		369 409	379 752	390 385	401 316	412 553
Kostnader (-)		-512 002	-533 173	-543 029	-558 068	-572 863
varav:						
- Personalkostnader		-402 287	-419 988	-438 467	-457 760	-477 901
- Lokalkostnader		-60 701	-62 401	-64 148	-65 944	-67 791
- Övriga kostnader		-46 747	-48 517	-38 147	-32 097	-24 904
- Avskrivningar		-2 267	-2 267	-2 267	-2 267	-2 267
Tilldelad ram		-142 593	-153 421	-152 644	-156 752	-160 310

4.2 Driftbudget

Driftbudget (tkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Vård- och omsorgsnämnden		-142 593	-153 421	-152 644	-156 752	-160 310

4.3 Investeringsbudget

1. Investeringar i nya boenden för möbler och övriga investeringar.
2. Årligt investeringsbehov för större hjälpmedel som tex. inköp av rullstolar.
3. Investeringsmedel till exempelvis införandet av E-tjänster inom förvaltningen.

9 (12)

Projektområde (tkr)	Tilldelad budget 2023	Överflyttad budget fr. 2022	Total budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
9000 Möbler och inventarier	1 200	0	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
9001 Hjälpmedel	700	0	700	700	700	700	700
9003 Digitalisering	400	0	400	400	400	400	400
Summa	2 300	0	2 300	2 300	2 300	2 300	2 300

10 (12)

5 Nyckeltal

5.1 Särskilt boende

Nyckeltal	Utfall T2 2022	Utfall T3 2022	Utfall T1 2023	Utfall T2 2023
Beläggningsgrad SÄBO, tertialets slut (%)	95%	95%	94%	98%
Väntetid SÄBO, dagar	19	19	19	27
Medianvårdtid i särskilt boende äldreomsorg, antal dagar				
Ålder vid inflyttning till särskilt boende, median				
Medelålder för äldre i särskilt boende, år				
Antal personer med särskilt boende				

5.2 Hemtjänst

Nyckeltal	Utfall T2 2022	Utfall T3 2022	Utfall T1 2023	Utfall T2 2023
Beviljad tid hemtjänst, tot.	72 444	71 239	73 275	75 554
-VoO Alunda				7 628
-VoO Gimo				8 888
-VoO Öregrund				14 710
-VoO Österbybruk				14 864
-VoO Östhammar				20 785
Utförd tid hemtjänst, tot.	64 693	63 833	65 190	71 780
- VoO Alunda				7 864
- VoO Gimo				9 135
- VoO Öregrund				14 710

11 (12)

Nyckeltal	Utfall T2 2022	Utfall T3 2022	Utfall T1 2023	Utfall T2 2023
- VoO Österbybruk				13 081
- VoO Östhammar				21 617

5.3 Produktion Närvårdsenheten

Nyckeltal	Utfall T2 2022	Utfall T3 2022	Utfall T1 2023	Utfall T2 2023
Bruttokostnad, tkr	8 913	8 152	7 339	8 508
Personalkostnad, tkr	6 035	5 977	6 031	6 532
Beläggning, procent	85%	86%	89%	81%
Totalt antal personer	116	127	114	153
-HSL, pers	116	127	114	153
Totalt antal vård dagar	1 356	1 632	1 336	1 326
-HSL, tot dgr	1 356	1 632	1 336	1 326
Kostnad per vård dag	6 573	4 995	5 493	6 416
Medelvärde vård dag	8	8,5	8	8
-HSL, m.värde dgr	8	8,5	8	8
Median vård dagar	7	7	7	8
-HSL, mediandgr	7	7	7	8
Antal inskrivningar	148	156	135	158
Från eget boende	103	118	102	131
via husläkare	46	66	55	53
via akutmottagning	57	52	47	47
via SAH	0	0	3	0
via biståndsbeslut	0	0	0	0
Från sjukhus	37	37	27	51
Från SÄBO	8	0	3	3
Antal utskrivna	134	146	132	109
till eget boende	93	116	95	73
till sjukhus	17	14	16	19
till SÄBO	8	3	5	3

12 (12)

Nyckeltal	Utfall T2 2022	Utfall T3 2022	Utfall T1 2023	Utfall T2 2023
till kommunens korttidsenhet	5	6	7	1
Avliden	11	7	9	14